

41. ԶՈՒՏՈՂԻ ՄԱԼԸ ՈՒՏՈՂԻՆ ՀԱԼԱԼ Ա.

Մի հարուստ մարդ առավոտը դուռն անցավ և գալի էթում բազար՝ տան հմար դադ-մադ առնելու և մարդը ջերումը ունենում և մի ոսկի, մըն էլ մի կոպեկանոց: Ճամփին սրան մի աղքատ և ռաստ գալի, ողորմություն ուզում: Էս մարդը ձեռք ջերն և տանում, որ մի կոպեկանոցը հանի տա աղքատին՝ ոսկին և ձեռք ընկնում, ու շունքի վրա դնում էր, մըկ էլ մտիկ չի անում՝ տալիս և, անց կենում:

Բազարումը դադ առնելիս ձեռք տանում և ջերը, որ ոսկին հանի, խուրդա անի, տենում և՝ ոսկի չկա, մենակ մի կոպեկանոց և: Նոր գլխի և ընկնում, որ աղքատին և տվե:

Էն սհաթը գալիս և էն աղքատին գտնում, աղանջաք անում.— Ա՛յ բարի,— ասում և,— էն վախտը քեզ փող տալիս շըշկվեցի՝ մի կոպեկանոցի տեղակ ոսկի տվի. չի՞նի եդ տաս:

Աղքատը օրդում, կրակն և ընկնում, թե չէ՛, իրան ոսկի չի տվե. հրե՛ս, ուզում և գա, տենա իրա փողերը: Հարուստն էլ բան չի ասում. դրադ և քաշվում ու մի տեղ տափ կենում, որ տենա աղքատը ո՞րդի և էթում՝ ինքն էլ եննուցն էթա: Նրա բախտիցը՝ աղքատն էլ ջուխտ աչքով մայիֆ և ընում:

Իրիկունը աղքատն ուրախ-ուրախ էթում և տուն, հարուստն էլ նրա եննուցը: Աղքատը էթում և, էթում՝ մննում մի տուն, հարուստն էլ նրա եննուցն և մննում: Աղքատը տախտի տակիցը շորս բղուղ և

հանում՝ մեջները լիքը փող, որի մեջ սև փող, որինը՝ սիպտակ, որինը՝ մանեթանոց, որինն էլ՝ ոսկի ու սաղ օրվա հավաքած փողերը իրանց տեղերն ա ածում. սև փողը՝ սև փողի վրա, սիպտակը՝ սիպտակի, մանեթանոցը՝ մանեթանոցի: Էն նոր բերած ոսկին էլ ծրընգալեն քցում ա ոսկըքանց վրեն:

«Ա՛ռեք,— ասում ա,— ո՛սկիք, ձեզ ըսօր մի թաղա ընկեր էլ եմ բերեմ»:

Աղքատն էլ եղ բըղըղները դնում ա տախտի տակը, ինքն էլ պառկում քնում: Հարուստը էլ վախտ չի կորցնում, տախտի տակիցը ուռուլով շորս շորս բղուղն էլ վեր ա ունում, դուռը բաց անում ու ծլկվում:

Առավոտը որ լիսանում ա թե չէ՝ աղքատը էլի դուս ա գալի աղքատություն անելու: Սաղ օրը ինչ որ հավաքում ա՝ հավաքում, իրիկունը էլ եդ տուն ա գալի: Տախտի տակիցը ուզում ա փողի բղըղները հանի, որ հավաքած փողերը իրանց տեղերն ածի՝ մնում ա սառած, որ տենում ա՝ ո՛նչ փող կա, ո՛նչ դադ: Շատ ա գլխին տալի, լաց ընում, համա ձեռը զադ չի ընկնում:

Մի օր էլ էս աղքատը բազարի դռանը ողորմություն էր կիտում: Էն սրա փող տանող հարուստ մարդը տեհավ թե չէ՝ ճանանչեց. կանչեց տարավ աշպաղխանեն, իրա փողովը կերակուր ածիլ տվեց նրա հմար, տվեց ուտի:

Աղքատը ի՛նչքամ զոռ էր անում¹, կերակուրը բողազովը կուլ չէր էթում:

Աղքատը ինքն իրան միտք արեց. «Բա՛լի էս իմ փողն ա, որ կուլ չի էթում. կա, չկա՝ էս մարդն ա փողերս գողացեմ»: Էթում ա դուռ էն հարստի յախեն դայիմ բռնում.— Աղպե՛ր,— ասում ա,— իմ փողերը դու ես գողացե՛ տո՛ւ:

— Զանը՛մ, գյո՛ղըմ,— ասում ա հարուստը,— ես քեզ լավություն արի, որ դու նրա տեղակ ինձ վրա հլա² շառ էլ քցե՛ս:

Աղքատը կռիվ, դալմադալ.— Չէ՛, իմ փողերը դո՛ւ ես տարեմ, որ դու ես տարեմ:

Հարստին քաշ տալոն տանում ա թագավորի կուշտը:

Թագավորը հարցնում ա.— Բա՛բի, ի՛նչ ես ուզում:

¹ Տպագիր տեքստում՝ զորում էր. ուղղումը բանահավաքինն է (Մ. Կ.):

² Տպագիր տեքստում՝ դեռ. ուղղումը բանահավաքինն է (Մ. Կ.):

— Թագավորն ապրած կենա, էս մարդը փողերս գողացել ա, չի տալի:

— Ո՞րդիան գիտաս, որ սա՛ ա գողացե, — հարցնում ա Թագավորը:

— Չունքի ես իմ փողովը որ զադ ի առնում՝ ըսկի բողազովս կուլ չէր էթում: Հմի էս մարդը բազարումը ինձ կերակրի դոնադ արեց՝ չկարացի ուտեմ, կուլ չգնաց. էրեւում ա, որ գողացած փողերս էս մարդի կշտին ա:

— Թե որ քու փողը քեզ կուլ չի էթում, — ասում ա Թագավորը, — բա՛ էլ քու ընչի՞ն ա պետք. հազի՛ր թող նա՛ բանացնի՝ ում կուլ ա էթում: Գնա՛, բա՛րի, դնա՛ բանիդ. քու փողը էս մարդին իրա մոր ծծի կաթի նման հալալ ա, — ասում ա Թագավորը ու ջուղար անում:

